

Az évszak műtárgya

„NEM MOST JÖTTEM LE A FALVÉDŐRŐL!” - A SZÓDI KONYHAI HÍMZÉSEKRŐL

A Szódi Helytörténeti Alapítvány gyűjteményéből bemutatott szódi falvédőket a 20. század elejétől használták a helyi paraszti konyhákban. Ez a divat, mely Ausztrián át Németországból érkezett Magyarországra először a polgárság

kat zakóban, nyakkendőben, az asszonyokat városi ruhában, hímmzett kötényben). A vidéki népesség körében talán megnyilvánult valamiféle vágyódás a falvédőkön ábrázolt, idealizált városi miliő után.

A vásárokon kapható elő-

körében vált népszerűvé, később átvette az egyszerűbb falusi lakosság is („Mit keres a nagysága a konyhában? Várja meg az ebédet a szobában!”). A képeken ábrázolt személyek sohasem voltak parasztruhásak, hanem mindig polgári öltözetben ábrázolták őket (a férfiak

rajzolt és később a háziasszony által kihímmzett falvédő nem a kifróccsenő zsírtól védte meg a sparthelt, esetleg a tűzhely melletti falat („Rendes asszony gondja a szép, tiszta konyha.”; „Az én konyhám azért fényes, mert az uram nagyon kényes.”) hanem általában a zománcos

vödörben tárolt kútról húzott ivóvíznek helyet adó ún. vizespad mögött kapott helyet. - A falvédő romantikus életképével valamiféle esztétikai élményben is részesítette a ház lakóit. Mivel komolyabb lakásdíszítésre is csak a szobában nyílt lehetőség (pl. nagyméretű, keretezett szentképek), ezért a konyhában jó szolgálatot tett a mindenki által ismert és mindenhol fellelhető hagyományos házi áldás („Hol hit, ott szeretet / Hol szeretet, ott béke / Hol béke, ott áldás / Hol áldás, ott Isten / Hol Isten / Ott szükség nincsen”) és a giccsesen naiv közhelyek ma már megmosolyogtatóan való egyvelegével készült né-

pies falvédő.

Az alábbi szöveggel is készültek a retróláz miatt napjainkban már újra divatos falvédők:

„Takaros menyecske a férjnek öröme.”
 „Sütni, főzni nem nehéz, ha van hozzá elég pénz.”
 „A jó ételt ha szereted, hozz haza pénzt eleget.”
 „Minden lányból asszony lesz, ha jól ért a főzéshez.”
 „Ki az urát szereti, jó ebédet főz neki.”

Volentics Gyula
 a magyar kultúra lovagja
www.helytortenet.szod.hu

Ne félj babám, nem megyek világra!

FELHÍVÁS

A Szódi Helytörténeti Alapítvány
 az első világháború kitörésének centenáriuma apropóján

„Szódiak a világháborúban”

címmel a háborúban elesett hősekkel kapcsolatos emlékek gyűjtését kezdte meg. Minden az I. és II. világháborúban hősi halált halt szódi katona emlékeit szeretnénk egy új könyvben fotóval, tábori levelezőlappal, kitüntetéssel, katonakönyvvel stb. is megörökíteni.

Kérjük segítsétek kutatómunkánkat, adja kölcsön egy másolat elkészítésének erejéig családi relikviáit!

Cím: Volentics Gyula • 2134 Szöd, Árpád út 10.
 Tel.: 0620/9463-980 • e-mail: volenticsgyula@invitel.hu